

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:			
Helyben:		Vidékre küldve:	
Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 16 kor. — fill.	Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 16 kor. — fill.
Fél évre . . . 5 . . .	Fél évre . . . 8 . . .	Fél évre . . . 5 . . .	Fél évre . . . 8 . . .
Negyed évre . . . 2 . . . 50 . . .	Negyed évre . . . 4 . . .	Negyed évre . . . 2 . . . 50 . . .	Negyed évre . . . 4 . . .
Egy óra . . . 1 . . .	Egy óra . . . 1 . . . 70 . . .	Egy óra . . . 1 . . .	Egy óra . . . 1 . . . 70 . . .
Egyes s. am ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK IÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

10 soros hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelent hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szó 4 fillér.

Nép és polgári iskolák.

(Ajánlva Zalai, Szentjóni és Tassi uraknak.)

Azt hiszem, megengednek önök uraim azért, hogy cikkemet nem a szokásos reájok és cikkeikre vonatkozó, de szerintem merőben izléstelen dicsérgetésekkel kezdem. Másodszer ha én is kifejezem ugyan — persze számitással — a debreczeni népiránti szeretetemet, de ugyanakkor azon egészen meztelen gondolatomat is, hogy annál a mint szeretem, még jobban szeretném, ha azon sok hibáit, melyekbe már nyakig süppedt és amely — sokónk nem számitásból eredő fájalmára — elnyeléssel fenyegeti, leg alább kezdené meg már levetkezni. Harmadszor, ha arra kérem önöket, hogy ne rohanjanak oly borzasztó sebességgel az élet láztábján keresztül, mert így örökké csak képeket rajzolnak, de nem tudják azokat le is élni.

Iskolákról levén szó, hiszem, még azt is megengedik önök, ha arra kérem, hogy e kérdésnél tegyük le az alakoskodást, az eredmény úgy sem lehetne több a presbiterségnél s miután a nevelés nemzét alkotó ügyéről van szó, ideje, ha mellétekintetek és czélok nélkül foglalkozunk e kérdéssel.

Mit is proponáltak önök legutóbb, központi elemi és polgári iskolát s hogy ez létesülhessen, a városháza

megostromolását, mert ott benn vannak az urak, a kiktől minden jó ered és a kiknek van már elég iskolájok, szegény urak?!

Azt már nem is kérem önöktől, hogy ki ne hagyjanak számitásból az ostromot vezetők közül, hanem azt igenis kérem uraim, hogy a mikor a városházát megyünk ostromolni, mutassák meg majd azt a helyet, ahová az iskolák szelleme be van zárva és azt a helyet ne megostromoljuk, hanem romboljuk széjjel és abilincseitől felszabadított iskolák szellemével menjünk azután a városházához, én azt hiszem uraim, így majd nem kell ostromolnunk sem, ahogy nem kell olvasztanunk fagyot, a mint az első tavaszi szél végig lehel a fagyos hómezőkön.

Az önök állítása és feltevése szerint uraim, ha az említett két intézmény létesül, úgy oda jutunk, ahova czélunk menni, a népoktatás parnasszusára, mert lesz polgári iskolánk is, az én nézetem szerint pedig nem jutunk sehova, csak az iskoláink száma lesz eggyel több.

Legyünk uraim nem szemforgató, spekuláló liberálisok, hanem őszinték, nem mindég mások felett ítélkezők, hanem a magunk háza előtt is sepregetők és akkor uraim azt fogják önök velem együtt kérdezni, a mit én kérdek, hogy minek nekünk több is-

kola, ha ennek a meglevő sok-sok iskolának be lehetett csukni a szellemét és e miatt nincsen semmi eredménye.

Hogy mi ez az iskolák szelleme, ami nélkül az iskola olyan, mint az ember karakter nélkül, azt hiszem nem fogják önök kérdezni, de ha nem kérdezik is én megmondom uraim, hogy én ezt az iskolák szellemét régen keresem már itt és nem találok sehoh.

Kint a mezőn, bent a városon, a társadalom különböző rétegeiben, az egyesek agyában és cselekményeiben ennek az iskolák szellemének úgy szolván semmi nyoma. Ezt nemcsak én mondom, uraim önök is, a mikor látván a hibákat, iskolák felállításával akarnak azokon segíteni; pedig minek az iskola, ha nem tudunk vele élni.

Ha nincsen igazam uraim, kérem önöket vezessenek el engem itt Debreczenbe oda, ahol nem elméleti dolgokkal foglalkoznak, hanem a való élet folyik s mutassanak nekem valami megfogható eredményt, a min meglátszik valóságban az iskolák szelleme.

Uraim miről beszélünk itt. Kifejlett gazdasági viszonyainkról, haladó iparunkról, meggazdagodásunkról, kábitóan emelkedő kulturánkról, semmi kívánni valót nem hagyó közigazgatásunkról, a határokat nem ösmerő puritanizmusról. Rossz földművelés, alig számbavehető állattenyésztéssel, kez-

Ifj. Péczely József.*

A „Debreczen” eredeti tárcaja:

Irta: **Balkányi Kálmán.**

Egyik legnagyobb élő esztétikusunk ajakáról volt alkalmunk ezt a nyilatkozatot hallani:

— Alig tudnék szebb feladatot találni magyar irodalomtörténetirónak, mint Debreczen kultur-történetének megírását. Azét a városét, amely sajátos történelmi helyzeténél fogva nemzeti életünk annyi jelesét volt hivatva magában összegyűjteni, amely némi elzárkózottsága mellett benne lüktető nemzeti és protestáns szellemével bizonyos tekintetben a fejlődés önálló útját követte, melynek ha a szó magasabb értelmében külön jellegzetes irodalmi iránya nem is volt, de mindenkor voltak számbaveendő jeles írói. S ha voltak hibái, érdemeit és érdekességét elvitatni nem lehet.

* Bevezetés a szerző tanulmányából, melyet a debreczeni Casino a 15 aranyas Kazinczy-díjjal jutalmazott.

Hogy ennek a nagy esztétikusunknak, aki, mellesleg tegyük hozzá, Debreczenben sohasem volt s így a város iránt személyes elfogultság nem vezethette, nagy szeretettel elmondott szavai fognak-e egyhamar teljesedni: nem tudjuk. De ennek az ideális tervnek szolgálatában áll minden mozgalom, amely Debreczen kulturtörténelmének homályos lapjaira segít világot juttatni.

Ennek a megíratlan kulturtörténetnek kiemelkedő alakja az a férfiú, akivel most foglalkozunk.

Ifj. Péczely József egyike a legnevezetesebb embereknek, akik a múlt század első felében Debreczenben éltek Történetirói tehetsége, bámulatos ékesszólása ismertté tette a város falain kívül is. De ezen a jelentőségén kívül van egyéb is, ami vonz bennünket hozzá: az érdekessége. Ifjabb Péczely József érdekes ember.

A mit érdekességen manapság érteni szokás, az megvolt benne. „Érdekes — írja Alexander Bernát — a mi vonzó, de rejtelmes, ami különösségével meglep, megdöbbent ugyan, de kiválóságával elbájol, ami

belső ellenmondásaival nyugtalanít és szépségével megszeretetti magát velünk.” S a debreczeni puritán tudásban többet találunk e belső ellenmondásból, mint gondolnánk. Nem vonz-e bennünket az a költői hév, lelkes hazaszeretet, a mi történelmi műveit átlengi, a mely frissen érezhető ma is az elfakult lapok olvasása közben; nem vonz-e az a hatalmas alak, aki nagy tudománya mellett — ami abban a korban nagy szó — nem átalit leereszkedni az ifjúsághoz, hogy példát adjon neki buzdítsa a költészet ápolására s a kinek legnagyobb érdeme, hogy az ifjúság gondolkodását hozzásimította az új időknek a régitől elűtő szelleméhez?

Viszont tekintete zord, modora rideg, ellenmondást meg nem tűrő, tanítványaival szemben szigorú, a kötelességteljesítést feltlenül megköveteli, tisztársaival szemben sem enged a maga álláspontjából, amelyet mindig törhetetlenül megvédelmez s nagyrészt ezért nem is válik előttük népszerűvé.

Magánéletében takarékos a fukarságig s az a néhány szó, ami még öregek ajkán megmaradt róla — kevesebbet beszél ut-

detleges ipari dolgok az izlésnek e téren csupán derengésével, szegénység sok betáblázott adóssággal, temérdek alap nélküli szappanbuborékszerű felfújás a kultura minden terén, folytonos támadása a hatóságnak a rossz közigazgatás miatt, csupán még a zsiros perczben meglevő puritánizmus, nem ezek a mi szemléletünk tárgyai; hol van az iskolák szelleme uraim.

De tovább megyek és azt kérdelem, hogy nem minden téren-é beleütközünk abba a bizonyos lethargiába, a mi elijeszti még azokat is, akiknek vágya volna tenni valamit, mindennek az előbb vitelére.

Mégis némi élet mutatkozik a stréberkedés terén, a metresek kezdik kiszorítani a szeretőket, a sápolás a tisztességes munkávali pénzszerzést, a fals gavallér a lovagias férfit, az arczfestés a kép festést, a falánk kozmopolitizmus egynemű habarcsot kotyvaszt a tiszta és piszkosból, hogy meg tévessze azokat, akik a valódiságát keresik mindennek, aki éjjel tiltott kártyajátékot üz az nappal unzszenirt perorál az együgyü közönségnek a szép és nemesről, a társadalom krémje, ha ugyan ilyen van, bezárt ajtó mögött tárgyal bizonyos dolgokat, hogy kellemetlensége ne legyen, ha jobb izlése szerint nyilatkozik; hát uraim ez az iskolák szelleme. A hol ennyi iskola van mint itt, hol ég itt a szövétnek, mely a nemesbülés útjára világot vet. minek nekünk több iskola uraim.

Ha nem az iskolák az a tényező, mely hivatva van a jövőbe nyuló irányt adni a gyermeknek első sorban, mert ide lép ki a szülei háztól, melyik lenne más az, mikor ez van e célra, szervezve a társadalomtól.

törő érdemeiről, keveset történelmi munkáinak becseről, de annál többet — kapzsiságáról. Mondjuk ki nyiltan. Péczelynek Debreczenben ma is uzsorás hire van, az volt ezelőtt 50, 60 vagy 70 évvel is. A k o f á k b a n k á r j a — ez a gunynév épugy kijárt neki, mint a v i a s z k a t o n a — amivel ridegségét, feszes tartását gunyolták.

Másrésről gazdag alapítványokkal, nem egyszerű tanár, de főurakhoz illő ajándékokkal, közmívelődési intézetek támogatásával találkozunk. Mind megannyi belső ellenmondás, amely az elfogulatlan ítélő bírálatára, az utókor igazságszolgáltatására vár.

A Péczely József pályája — ismételjük hát — nemcsak jelentős, hanem érdekes is.

A nagy történettudós életének elejét és végét nem kisebb határkövek jelölik, mint a francia forradalom kitörése és a magyar szabadságharc lezajlása. 1789-ben születik s 1849-ben hal meg. Élete a legujabb kor legviharosabb idejére esik.

A debreczeni kollégiumban tanul és tanít. Erre az időre esik a háromszáz éves főiskola újjáépítése. Mintha ez szimbolizálná, mint látja nagy tudósunk a kollégium régi falait, majd meg ujhodását. Látja

Olvastam a multkor „idem“ urnak azon felkiáltását e lapok hasábjain, hogy miként lehetne itt a nép műveltségének fejlesztéséről beszélni, mikor a tanács nem szavazta meg a törvényszerű faiskola felállítását sem.

Hát Uraim ellenzéki ember voltam mindég, és nem is alkudoztam soha, de azt mondom, hogy ha én elkártyázom vagy megiszom a pénzem, rosszul gazdálkodom nem terem a földem, rest vagyok dolgozni, de még gondolkozni is, nem foglalkozom semmivel, csak sóhajtozom és szidok mindég másokat, sohasem keresem a magam hibáját, hanem mindég egy bünbakot vélek találni a kormány, a főispán, a tanács személyében, a kiket felelőssé teszek a magam hibájáért, ez Uraim nem egyéb magyarul, mint a magam és a mások bolondítása. És mi ennek az eredménye, felelet semmi, a semmi pedig a rosznál is roszszabb.

Nem védem én az említett tényezők egyikét sem, de hát kikkel akarunk mi, józan eszű, öntudatos, önértékes polgárságot nevelteni a kormány, főispán, tanács által, hiszen ezek végrehajtó tényezők, és önök nem tudom mi okból a fejére akarják fordítani az alkotmányos fogalmakat is. Hát mi Uraim, mit fogunk csinálni, ha csak nem azt továbbra is a mit most, hogy madzagon tánczolunk.

Nem úgy Uraim, a kormányzás közegei változó, a nép állandó ennek a jövőjét amazok vállaira építeni ez a legrosszabb számítás s a tiszta alkotmányos felfogással merőben ellenkezik, a népet magát kell képessé tenni a maga nevelni tudására, de nem az által, hogy csupán a hiúságát növel-

a régi időket, a hagyományokban megrögzött ódsi szellemet s szemé előtt történik lassanként a megújulás, látja, amint az új szellem belopózik s megerősödik nagy küzdelem, hosszú harcok után, quorum pars magna fuit.

Tudományos műveit még a külföld is méltányolta, legelső tudományos társaságaink tagjuknak vették fel. Érintkezésben állott az ország számos tudósával s akadémiai megbízatásai elárulják azt a tekintélyt, amelyben részesült.

Sirkövén alig lehet olvasni a betűket A debreczeni kollégium udvarán játszadozó gyermek nem ismeri nevét. A főiskola könyvtárában érzéketlenül minden elfogódás nélkül lépked el képe előtt az ifju.

De az ő siri nyugalmát ez nem zavarja. Am ha a siron túl él a lelke, amint hisszük, hogy él: meglegedve, büszkén néz le a mennyekből.

Az ut, amit ő tört, járhatóvá lett, kiszélesedett. Az ifjuság szelleme szabad s a nemzeti költészetten nagyobb lelkesedéssel csügg, mint valaha.

Ez, illik elismerni, ez az ő dicsősége. Megérdemli, hogy sirfelirata szavaival: neve, amint életében, olyan tiszta fényvel tündökljék halála után is.

jük nagyra azért, hogy nekünk is adjon valamit. Nem ki kard Uraim és ostromoljuk meg a város házát, az első lépés, nem ez, pálcza és deres mindannyiúnknak, a kik hibásak vagyunk, és nem akarjuk belátni azt, hogy a népneveléshez az első lépés az iskolák szellemének a feltámasztása vagy ha itt még ilyen nem volt, annak a megteremtése. Lássuk Uraim a munkát.

Szabó Miklós.

A debreczeni lelenczház.*)

Debreczen, május 22.

A lelenczügy bármily régi eredetű, a célja és hivatása bármily nemes és miként annak barátai állítják kiszámíthatatlan eredményeket szülő: több tekintetben oly hátrányoknak okozója, melyek szintén kiszámíthatatlan károkat csempésznek be társadalmi életünkbe.

Vegyük ugy a dolgot, a mint van. A lelenczház segélyezi azon gyermekek ellátását és nevelését, a kiknek anyjuk leginkább nem törvényes uton jutott a csecsemőhöz s nincs módjában annak felnevelése. A szegénység számtalan esetben bünre csábítja az ilyen anyákat. Nem képesek megküzdeni azzal a gondokattal, hogy kisedüket apa nélkül eltarthassák s a gyermeket elveszítik. Ez nemcsak bün, hanem veszteség is. Olyan vagyonaak az elpusztulása, s a melynek lehető mértékben való megakadályozása nemzetgazdasági szempontból is minden államnak eakölcsi kötelessége.

E célból állítottak fel Budapesten, Szegeden, Kassán lelenczházak és szolgálják a nagy nemzetgazdasági érdekeket. Ezek a lelenczházak egytől egyig tömve vannak, a mi azt jelenti, hogy nagy szükség van rájuk. De nézzük az érem másik oldalát.

A lelenczgyermeknek legnagyobb részét a cselédek producálják. A mai cseléd már fel van világosodva annyira, hogy ha a Kati, meg a Julesa gyermekét be vették a lelenczházba, be fogják venni az övét is. És ha Katinak meg Julesának szabad volt a tiltott gyümölcsbe bele harapni, miért ne haraphatna bele ő is? Hiszen ott van a lelenczház, az gondoskodik mindenről, az ujszülött ellátása nem nehezedik az anyának, ő folytathatja életmódját tovább tetszése szerint, ha egy év múlva második hivatlan vendég jelentkezik, még jobban igényt tarthat a lelenczház atyáskodására.

Hiszen a ki ismerős a mai cseléd viszonyokkal, bizonyára tudja, hogy milyen arányban kerül köztük bukott leány. Az egyenesen ijesztő. Mikor elszegődik, egyetlen kikötést kockáztat meg a nagyságával szemben: szeretőt tarthatok-e. Persze, hogy tarthat! Ez a legtöbb házuál a válasz mert hiszen cseléd nélkül nem maradhatunk, a választék pedig nem olyan nagy, hogy ily „csekélység“ miatt eleresszünk egy szerény jelentkezőt.

Tisztelt barátai és előharcosai a lelenczház ügyének! Méltóztassék hitelt adni a szavamnak, lelenczház intézményről még egyáltalán nincs bebizonyítva, hogy az a hasznos eredmény, a melyet producál, na-

* L o v á s z Jánostól, a jeles írótól kaptuk ezt a közérdekű cikket, melyet, noha nem minden tekintetben értünk vele egyet, ép a közérdekre való tekintetből készségesen közlünk. Szerk.

gyobb lenne annál a tapasztalatból kimutatható kárnál, a melyet cselédeleányok gondolkozásmódjában szül.

Jótekonyságával rosszra csábitja őket, az a gondolat, hogy minden ellenszolgáltatás nélkül ápolója lesz a gyermeknek, könyelművé teszi még azt is, a ki érzéki hajlik a rossz felé, de felfogásában irtózik a következmények terhétől. A fajtalan életnek tápot ad, és mikor 6-7 év múltán kiadja kezei közzül az államilag vagy előljárói gondossággal nevelt gyermeket: ugyan kérem, az az anya szerető édes anyja lesz annak a gyermeknek? Ha a statisztika feltünteti azt, hogy hány anya ölte meg apátlan gyermekét a lelencház eszméje előtt s hány azután: arra a szomorú igazságra jön, hogy ebben a tekintetben a lelencház a várt szolgálatot nem teljesíti.

Mert a csecsemő elemesztés, főként a szegényérzet és a csalódás okozta bánat, vagy csak a kétségbeesés munkája. Hogy a reá bizott gyermek életbemaradása valószínűbb, mintha az anyánál maradna, ez bizonyos. De a mily mértékben megakadályozza a gyermek halandóságát, ép oly mértékben istápolja a gyermek szaporodást azzal, hogy könyelmű gondolkozást szór szét a cselédeleányok közzé.

Van egy másik igen fontos körülmény a mely szintén kapcsolatos a lelencház eszméjével, s a mely egyáltalában nem támogatja ennek az eszmének a kiváló fontos szerepét. Tudatjuk, hogy nem minden tisztességes anya képes arra, hogy gyermekét maga táplálja. Dajkát fogad, mert a mesterséges táplálás csak akkor van és lesz javalva, ha természetes nincs. Csak-hogy oly kevés a dajka, hogy aranyért is nehezen lehet kapni. Nem azért mert nincs bünbe esett leány, quantum satis és lesz mindig több-több, hanem mert gyermekét beadta a lelencházba s ő maga nem áll el szoptató dajkának, mert a dada állapot bármily fényes és hatalmas valami, de lekötött, fáradságos és főleg kizárja a háziarátartást. Az anyaság fájdalmait nagyon könnyen elfelejtik, de a szerető csókjait elfelejteni: képtelenség.

Debreczenből az ily anyák viszik gyermekeiket Kassára, Szegedre, Budapestre s miután eredménnyel jártak, itthon elállanak, de mindegyiknek, csak nem szoptató dajkának. Akad aztán olyan is, a ki hajlandó 9-10 hónapig a dajkaság kálváriáját átszenvedni. Egyszerre vinnék 10-15 helyre. Lája milyen kapós lett, s egyszerre felbuzdul benne az üzleti szellem, a melyet nagyban növel a semmiféle hatóság által nem ellenőrizett közvetítő intézet. Itt kiköszölik, hogy ilyen meg ilyen kívánságai legyenek, a bér legkevesebb 15 forint, sör, bor, puha ág stb. stb. S meg kell fogadnunk mert a gyermekünk élete forog kockán.

Hogy aztán mit kell szenvedni a háznépének ettől a dajkától, azt leírni lehetetlen, azt át kell élni. A kinek volt része benne, az bizonyára nem óhajtja, hogy lelencházát létesítsenek Debreczenben.

Tavaly történt, hogy egyik családnál az első gyermekhez dajka kellett. A mama nem volt képes táplálni, mesterséges ételek ártottak a babának, az orvosok pedig csak azt hatogjatták, hogy dajkát kell keríteni a föld alól is.

Csak-hogy mélyen tisztelt doktor urak, a dajkákat nem a föld nyeli el, hanem a lelencház, ez az elméletben oly kitünő hitvátság, de a valóságban oly káros kis intézmény. És hát az említett baba meghalt, éhen halt, mert nem kaptak semmi pénzért dajkát. Ez bizonyára nem első s nem is utolsó eset. S ha eléggé körültekintő a nagy eszmék megteremtéséhez berendezett elme,

hagyja figyelmen kívül azt, hogy mikor a törvénytelen gyermeknek segít, a bünbe esett anyát keblére öleli, a törvényes gyermekre fitytyet hány, a becsületes anya igaz fájdalmát nem ismeri s nincs módjában enyhíteni.

Ha segít a bünbe esett anyán, irjon elébe kötelességeket is. Mindaddig, míg képes vagy táplálni, tartozol dajkának beállni. Ha mi segítünk rajta bünösön, tartozol becsületes embertársadnak annyival, hogy fizetésért, tehát nem ingyen, ugyanazt az eszmét szolgálod, a melynek jótétéményét teljesen érdemtelenül és ingyen kapod a lelencházról.

Csak-hogy ilyen törvény ez idő szerint nincs. És most szegény Debreczen város, a melynek cselédegye ugy is a képtelenségek netovábbja: kapsz egy lelencházát. — Ha tavaly huszonöt falut járt be valaki, hogy kis babájának dajkát találjon — képtelen áldozatok árán — mi lesz ezután? Azok az urak, akik oly likes hivei a lelencház ügyének bizonyára nem segítenek a szükségben. Nekik az a céljuk, hogy a törvénytelen gyermek szaporodjék, a törvényes gyermekre pedig gondoljon az apja meg az anyja.

Miért lép a nemes város egyszerre Góliáthoz méltó lépéssel? Hát olyan fontosnak tartja a lelencházát, hogy az minden egyébnél elébb való? Nem fontosabb és általánosabb érdekű a vízvezeték, vagy egyéb egészségügyi hiány pótlása?

Vagy talán méltóztatnának a felett gondolkozni, hogy mi módon akadályoznák meg a szörnyű módon felszaporodó házasságon kívüli gyermek-produkálást, de nem kezét nyujtani ahhoz, hogy a tudatlan cseléd nép könnyebben vétkezzék s elfolytani a törvényes házastársaknak még a reményességét is attól, hogy gyermekeikhez dajkát kapjanak.

Vagy ha már segítenek az egyiken, segítsenek az Istenért a másikon is. Ahhoz sokkal kevesebb erő és mód kell, hogy a törvényes gyermek életben maradása biztosítsák, mint ahhoz, hogy a törvénytelen gyermek 7-8 éven át ne legyen terhére az anyjának, a ki csak azért anya, mert könyelmű és tudja, hogy a lelencház gondosabb anyja lesz gyermekének, mint ő lenne.

Azt véljük, hogy Debreczenben ez idő szerint luxus-intézmény a lelencház, mert meg vagyunk győződve a felől, hogy a lelencház megteremtéséhez felhasználható erővel százszorta sürgősebb és hasznosabb dolgokat lehetne nyélbe ütni.

Lovász János.

Délutáni levél helyett.

(Csorvássy István ügyvéd levele.)

Csorvássy István nagyszalontai ügyvéd földbirtokostól, a nagy-szalontai Kossuth-párt érdemes vezéréstől vettük — Ocskay brigadéros urra vonatkozólag — a következő hazafias levelet:

Tisztelt szerkesztő ur! Uram barátom!

Véletlenül került ma kezembe az ön által szerkesztett „Debreczen” 95 ik, május hó 15-én megjelent száma.

Örömmel olvasom abból az ön által írott: „Személyesnek az Ocskay brigadérosból” című III. című tárczát. Lelkemből van írva s lelkemhez szól annak minden betűje, mert szentek és igazak, mint Isten örökléte.

Nohát csak-hogy már akadt egy ember, a ki lerántotta a leplet e mennyei dicsősé-

günk korszakát, a hős II-dik Rákóczy Ferencz jellemét sárba tiporni akaró darabról, mondom leplet, és pedig azon leplet, amellyel írja, a különben is megmértelyezett erköletelen nemzedéket még jobban megmértelyezni s még jobban erköletlenebbé kívánja tenni.

Hát akadáhat önérdetes magyar író, aki e bitang kalandor, piszkos jellemű árulót a történelmi tények meghamisításával, nemzeti hőssé avatásával az égig emelje s II-dik Rákóczy Ferenczen — kinek jelleme örökfényű s a ki feláldozta királyilag dus vagyonát s mérhetetlen kincseit, mintsem meghajoljon az osztrák hatalom előtt, mely a nemzetnek elnyomója, jogfosztója, sárbatiprója volt...

Legyen ez az író Herczeg vagy bárki, ha hogy a történelmi tényeket teljesen meghamisítja, elferdíti s azon kort nem ismerő közönséget hamisításokkal félrevezeti, egy fapitykéré sem becsülhető. Az következők most már, hogy Herczeg majd Görgeit avassa nemzeti hőssé Kossuth mellett, kitelik tőle... Még több is.

Nem az én, a nemzet köszönetét érdemli ön, hogy ez ellen a történelmi hamisítvány ellen sikra szállott.

Egyben engedje meg, hogy e közleményeit a „Szalontai lapokban” közölhessük stb. . . Egyebekben hazafiu kézszerítással marad igaz tisztelője

Csorvássy István

ügyvéd.

NAPI HIREK.

Nesze semmi . . .

A delegációk ülésén újabb időben rendszerint megkéri a közös hadügyminisztert, hogy a hadsereg felszereléséből juttasson a magyar iparnak is „megfelelő” részt. És a közös hadügyminiszter van olyan kegyes és minden évben ad választ az e fajta kérdésekre. Az idén elhangzó válasz így hangzik:

„A cs. és kir. hadsereg ruházati és felszerelési tárgyainak szállításánál a magyar ipar számára f e n t a r t o t t r é s z (?) a jövőre is annak fog juttatni. Hogyha pedig a magyar kisipar a neki szánt részt valamikor igénybe nem venné, akkor ezen rész, a különböző gyárak lehető tekintetbe vételével, szintén (?) magyar iparnak (?) fog átengedtetni.”

Hát ezt magyar nyelven így hívják: „N e s z e s e m m i , f o g d m e g j ó l.” Ám azokat a tömegtelen milliókat a delegátus urak szó nélkül megszavazzák a Kriegsminiszter urnak!

Egyetemi hangverseny.

Vettük a következő tájékoztató sorokat: Rákosi Szidi és Fedák Zsazsa a következő program számokkal működnek közre (az egyetemi hangversenyen):

San Toy belépője } Fedák Zsazsa.

Lay Low Lola }

„Szik Miklós” ballada: Rákosi Szidi.

Jaj de jó } Fedák Zsazsa.

Gingalló }

Szerlem iskolája (Témérdektől) } Rákosi
 Idyll (Kozma Andortól.) } Szidi.
 Milyen a házasság (Csepreghtől.) }
 Csipke szoknya, dal (Huszka Jenőtől.)
 Zsuzsi, Fedák Zsazsa.
 Telephon monológ (Beóthy Lászlótól.) Rákosi.
 The Chinese Dolly. Fedák Zsazsa.
 Fregolina induló. Fedák Zsazsa.

A közbe eső többi számot helyi örök töltik be.

Az aradmegyei gazdák a Hortobágyon.

A vendég aradmegyei gazdák az utolsó napot a délibábos sík rónán, a híres Hortobágyon töltötték, hol a város vendégei voltak. A Hortobágyi kirándulás is feledhetetlen marad a vendéggazdák előtt s soká emlékeztükben lesz az a szép ló és marha állomány, melyet alkalmuk volt meg szemlélni. Pompás idő kedvezett a kirándulásra. Tegnap kedden reggel az ötórás vonattal indultak el a vendéggazdák, kísérve a debreczeni gazdák nagyrésztől. Hét órakor érkezett meg a vonat a Hortobágyi állomásra ahol az érkezőket már Király Gyula tanácsnok, Farkas Berti mátai biztos, Dragota Miklós és Polgári Bálint várta. — Mikor a vendégek kiszállottak Király Gyula tanácsnok szívélyes, meleg szavakban üdvözölte a város nevében a vendégeket. Igaz, benső szeretettel fogadjuk aradi kartársait és csak azon igyekeznek, hogy azt a pár órát is a Hortobágyon kellemesen töltsék el. A vendégek ezután kocsira ültek s Farkas Berti bátyánk rezidenciájára, a Mátára hajtottak, hol kitűnő bográcsos gulyás várta már a vendégeket. A reggeli elköltése után a vendégek ismét kocsira ültek, hogy bekalandozzák a nagy pusztaságot. Harméves kocsik indultak, melynek élén az a kocsis melyben Király Gyula, Farkas Berti és Markovits Gyula ménesmester ültek, egymás után tekintették a város természetét, a gulyákat. A vendégek gyönyörrel, elragadtatással nézték a szebbnél szebb lovakat, a gulyákat. Leginkább lekötötte érdeklődésüket a ménes, amelynek kiválósága osztatlan előismerésre talált. — Még a tehén s a marhaállományt szemlélte meg a társaság s kocsikon visszatért a hortobágyi nagy álláshoz, — hol a társas ebéd volt. Egy óra múlt már, mikor a vendégek az öt órai kocsis ut fáradalmaitól „elcsigázva és kiéhezve“ megérkezett az ebéd helyéhez. Kiss Béla zenekara a Rákóczy indulóval fogadta a vendégeket; kik nyomban asztalhoz ültek. A józsu magyar ebéd s a pompás bor a legjobb hangulatot teremtette meg. Természetes felköszöntőkben sem volt hiány. Az első Király Gyula mondotta, a város nevében üdvözölve a vendégeket. Vásárhelyi László válaszolt a vendégek nevében, köszönetet mondva a meleg vendégszeretetért. Ezután hol a debreczeniek, hol pedig a vendégek mondottak felköszöntőket. Négy órakor a vonathoz indult a társaság s visszatért Debreczenbe. A vendégek ma reggel a gyorsvonattal utaztak el Debreczenből.

Foltényi bácsi helyreigazítása.

Az öreg Dajna-Balog Bandi elbeszélése után írott tárcánkat a kedves Foltényi bácsi, a magyar színpadnak közel hatvan évig elsőrangú művésze, egyik részében helyreigazítja. Ez a rész az, mely Fitos Sándor táncmesterre vonatkozik és állítja hogy e kiváló magyar táncmestert a párisi temetőben temették volna el. Ő ugyan a nagy forradalom idején részt vett a párisi torlasz harcokban, de Párisból hazajött és részt vett a szabadságharcban, mint vitéz honvéd. A perlási sánczokon ő volt az első. Kiss Ernő tábornok is megdicsérette. A temes-

vári csatában is vitézül küzdött, majd az 50-es években Nagyváradon hunyt el s máiglan a váradi temetőben porlad Magyarország legelső tánczosának a portesté.

A vidéki hírlapírók fogadása.

A Vidéki Hírlapírók Országos Szövetsége ez idei nagy gyűlését városunkban tartja, amely alkalomra mintegy hatvan vidéki újságíró érkezik Debreczenbe. Hogy a vasutól való bevonulás f. hó 26-ikán azaz vasárnap este fél 7 órakor annál imponzansabb legyen, van szerencsém felkérni mindazon fogattulajdonos urakat, a kiknek fogataikra ez időben szükségük nincs, kegyeskedjenek azokat a vasúti állomáshoz kiküldeni az újságíró urak behozatalára. Azok a kik e célra fogataikat átengedik, sziveskedjenek alólirottal tudatni. Debreczen, 1901. május hó 21. Alázatos szolgálója K o n c z Ákos a V. H. O. Sz. debreczeni bizottságának elnöke.

Virágkocsi korzó Debreczenben.

A jótékony nőegylet által június hó 9-én rendezendő cseresznye ünnepély egyik kiemelkedő s városunkban még soha sem látott része lesz a virágkocsi korzó s az ezzel kapcsolatos virágcsata. A virágkocsikorzó rendezőse, melynek élén Nedetzky Ferenc huszárcapitány áll, szétküldte a felhívásokat a kocsis, fogat tulajdonosokhoz. A kocsis korzónak főcélja az lenne, hogy itt Debreczenben, a magyar gazdaközönség e főmetropolisában s a lótenyésztés e híres helyén ez alkalommal kidomborodnék a debreczeni magyar jelleg, evégből ezuton is felkéri a rendezőség a gazdaközönséget, hogy echós szekereikkel minél számosabban vegyenek részt a virágkocsikorzóban. A rendezőség által kibocsátott felhívás így hangzik:

Felhívás

Debreczen szab. kir. város, Hajdu- s a szomszéd vármegyék fogat-, kocsis tulajdonosaihoz.

A Debreczeni Jótékony Nőegylet e hó 9-én nagyerdőn cseresznyeünnepélyt rendez. Hogy ez mennél szórakoztatóbb legyen s mennél több gyönyörűsége, szerezzen a közönségnek, elhatározta a rendező bizottság, hogy a cseresznye-ünnepély virágkocsi korzóval és virágcsatával hozza összeköttetésbe. Így egyrészt míg az ünnepélyt élvezetesebbé fogja tenni, másrésztől alkalmat kíván nyújtani a debreczeni fogat- s kocsitulajdonosoknak arra, hogy a maguk közreműködésével hozzájáruljanak a Nőegylet munkálkodásának sikeresebbé tételéhez és közvetve gyámolítsák azt a jótékony terén kifejtett működésében.

Ennek alapján bizalommal felkérjük tehát Debreczen város s vidéke összes fogat- s kocsitulajdonosait, valamint a nemes célok iránt mindig lelkesülő gazdaközönségét, hogy a tervbe vett virágkocsi-korzó létesültét mozdítsák elő, illetve abban ép oly jóakarattal és kedvvel sziveskedjenek részt venni, mint a mily bizalommal és várakozással fordulunk mi a jótékonynevében hozzájuk.

Szeretnők, ha a virágkocsi-korzó fényessége és érdekessége mellett jellegzetes is lenne, vagyis debreczeni, helyi magyar motívumok is juthatnának érvényre, már a rendezésben és felállításban is, ép ezért ismétlenül szükségesnek tartjuk és kérjük, hogy a debreczeni magyar gazdaközönség minél nagyobb számban vegyen részt.

Azok, akik a korzóban részt venni óhajtanak, sziveskedjenek ebbeli szándékukat, a résztvevő fogatok, illetve kocsik számát a Nőegylet elnökségénél, vagy Koncz Ákos titkárnál, illetve Nedeczky Ferenc huszárcapitány urnál, a korzó rendezőjénél (Rákóczy-utca 12. sz.) f. évi június hó 1-ig tudatni.

Debreczen, 1901. Május hó.

Tisztelettel

a rendezőség.

A felsőbb leányiskola vizsgái.

Vettük az alábbi hivatalos értesítést: A nagytiszteletű s tekintetes igazgatótanács folyó évi május hó 1-én 532. szám alatt kelt végzésével megállapított vizsgálati sorrend értelmében, a debreczeni ev. ref. egyház felsőbb leányiskolájában, az ezzel kapcsolatos, fejlődésben álló tanítónőképző intézetben s a mindkettővel összefüggő elemi iskoláiban az 1900—1901. iskolai évet záró osztály-, képesítő- és magánvizsgálatok a következő rendben tartatnak: az elemi iskolában: június 13-án az I-ső és II-dik, június 14-én a III-dik és IV-dik, június 15-én a gyakorlóiskola I. I. III-dik és IV-ik osztálynövendékei vizsgálatnak meg. A felsőbb leányiskolában: június 17-én az I-ső, június 18-án a II-dik, június hó 19-én a III-dik, június hó 20-án a IV-dik, június hó 21-én az V-dik, június hó 22-én a VI-dik osztály növendékeinek vizsgálati tartatnak. A tanítónőképző intézetben: május hó 24-én a tanítónőképző intézet IV-dik évfolyamának hallgatói tesznek osztályvizsgét, majd június hó 3—4—5 napjain írásbeli június hó 7—8 napjain gyakorlati június hó 25-én szóbeli képesítő vizsgálatot, június hó 22-én a III-dik évfolyam hallgatóinak vizsgálatát. — Magánvizsgálatok: május hó 30-án a tanítónőképző intézet IV-dik évf. magántanulókat bejegyzettek írásbeli, május hó 31-én szóbeli osztályvizsgálati, június hó 26-án a felsőbb leányiskola I—VI. osztályba s a tanítónőképző intézetbe magántanulókat bejegyzettek, különbözeti- vagy magánvizsgálat tehetésére engedélyt nyertek írásbeli, június hó 27-én, esetleg 28-án ugyanezek szóbeli vizsgálati tartatnak; június hó 16-án a felsőbb leányiskola évvizsgáló ünnepélye. Ezen naponként délelőtt 9, délután 3 órakor kezdődő vizsgálatokra e t. cz. szüléket s érdeklődőket tisztelettel meghívja Debreczenben, május hó 16. az igazgatóság.

Vádak a szegedi rendőrség ellen.

Szeged város közigazgatási bizottsága május 18-dikán tartott ülésében dr. Ivánkovics Sándor tiszti főügyész előadta, hogy „több szegedi polgár“ aláírással följelentés ment a belügyminiszterhez a szegedi rendőrség három tagja ellen, amely följelentésre a belügyminiszter választ kért. A följelentés mindenekelőtt Rainer József főkapitány személyével foglalkozik, de ellene kézzelfogható semmi vádat sem emel s csupán kvalitását kritizálja meg, hogy nem való állására. Koczor János helyettes főkapitánnyal szemben azonban több vádat emel. Azt mondja, hogy a polgárokra szigorú pénzbírságokat ró ki, be is szedi azokat, de az összegek elkallódnak. A második vád, hogy a h. főkapitány a hozzá bejelentett följelentéseket nem juttatja el az illetékes helyére. — Szücs József kapitánnyal szemben azt a vádat emeli, hogy ő egy nyilvános háznak a tulajdonosa. A tiszti főügyész előadja, hogy Rainer főkapitányról szóló része a följelentésnek vizsgálat tárgyává nem tehető. Heves vita után elhatározta a bizottság, hogy ez ügyben megindítja a vizsgálatot s ennek keresztülvitelére dr. Ivánkovics Sándor, Winckler I. és Rózsa Izsó küldettek ki.

Péczy József.

Balkányi Kálmán Péczy József-ről írt tanulmányát, mint olvasóink emlékeznek rá, a Casinó idei Kazinczy-díjjal jutalmazta. Ebből közöljük mutatónba mai tárczánkat, melyet később még néhány fog követni így Péczy nevezetes zászlóavató beszéde, melyet 1848-ban tartott a harcba induló kollégiumi ifjúsághoz. Ehez besenyei Széll Farkasnak, a debreczeni kir. tábla tudós tanácselnökének szivességéből jutott a szerző. Itt említjük még meg, hogy az a jeles esztétikus, kire Balkányi munkája elején hivatkozik Riedl Frigyes az akadémia tagja.

A főiskola vizsgálati rendje.

Vettük a következő hivatalos értesítést: Vizsgálati rend a debreczeni ev. ref. főiskola összes tanszakain az 1900—1901. tanév második felében. Évzáró istentisztelet 1901. június 12-én reggeli 8 órakor a városi ev. ref. nagytemplomban. Vizsgálatok: A) Az akadémiai tanszakban: A colloquiumok egy a theologiai, mint a jogakadémián az illető tanárok rendes óráin és tantermeiben június 15-én kezdődnek s június 27-én déli 12 óráig tartanak. — A jogi alapvizsgálatokra június 15-én déli 12 óráig kell jelentkezni, a vizsgálati napok kitűzéséről a jogakadémiai tanárkar, a jogakad. dékáni hivatal útján kiírásban intézkedik. Az államvizsg. kitűzése júniusbanis a jelentkezések szerint fog történi. B) A főgymnasiumban: május 13—14. a VIII. magánvizsgálata. Május 15. a VIII. osztály vizsgálata. Május 17. 18. 20. 21. 22. írásbeli érettségi vizsgálat. Június 9. rendkívüli tárgyak vizsgálata. Június 14. VII. oszt. vizsgálata az oratoriumban, I. oszt. vizsgálatát a fizikai tanteremben, d. e. az A. szakaszé d. u. B. szakaszé. Június 15. a VI. oszt. és II. oszt. A. és B. szakaszának vizsgálata ugyanott és ugyanazon rendben, mint a VII. és I. oszt. Június 17. az V. oszt. és III. A. és B. szakaszának vizsgálata, mint az előbbieket. Június 18. a IV. oszt. vizsgálata, d. e. A. szakaszé az oratoriumban; B. szakaszé a fizikai tanteremben. Június 19—22. magánvizsgálatok; 19—20-kán az I—IV. osztályé, 21—22-én az V—VII. osztályé. A magánvizsgálatok írásbeliek és szóbeliek. Június 24—29. szóbeli érettségi vizsgálatok. A vizsgálatok általában d. e. 9 órakor, d. u. 3 órakor kezdődnek. A közvizsgálatok tartama alatt a főgymn. tanulók rajzai a tanteremben megtekinthetők. C) A tanítóképző intézetben: Június 10—22. napjain a félévet bezáró szigorlatok tartatnak mind a négy osztályban a rendes tanórákon és tantermekben. A nyilvános vizsgák sorrendje tantárgyak szerint a következő: Június 24. d. e. 9—12 óráig a főiskola imatermében vallástan, neveléstan tárgyak, magyar nyelvtan és irodalom. természettudományok. Június 24. d. u. 4—6 óráig a tanítóképző zenetermében ének, hegedű, zongora, orgona. Június 25. d. e. 9—12 óráig az imateremben: tanítási módszertan, egészségtan, németnyelvtan, számtan, földrajz és történelem. Június 25. d. u. 4—6 óráig: Rajz, mértan, írás az imateremben, tornázás a főiskola udvarán. Június 26. d. u. 3—6 óráig a kir. gazdasági tanintézetben: gazdasági tárgyak. Június 22. d. u. 3—6 óráig az imateremben a gyakorló iskola vizsgálata. Június 26. Magánvizsgálatok. Debreczen, 1901. május 15. A főiskolai igazgatóság.

Pinczér szakiskola Debreczenben.

A vendéglős-, kávé- és korcsmáros ipartársulat tegnap, kedden délután Hauer

Bertalan elnökle alatt választmányi ülést tartott, melynek egyedüli tárgya a már ez év folyamán Debreczenben is felállítandó pinczér szakiskola szervezése és felállítása módozatainak megbeszélése és a szabályzatnak megszerkesztése képezte. A jelen volt vendéglősök nagy lelkesedéssel ajánlották fel áldozatkészségüket, hogy ezen, a kor haladása által immár sürgősen követelt kulturális intézmény létesítsék. S nemcsak az e célra már is gyűjtött tőke kamatait ajánlotta fel a társulat a szakiskola céljaira, hanem ezen kívül elhatározta, hogy a szaktársakat is felkéri, hogy sokszor tapasztalt nemes áldozatkészségükkel lépjenek a tett mezejére, hogy a rég nélkülözött és jövő pinczér nemzedék művelésére és erkölcsi haladására üdvös iskola végre valahára létesíthető legyen. Az alapszabályokat is elkészítették már, melyeket a legközelebbi napokban a közgyűlés és ennek útján a vallás és közoktatási miniszteriumhoz fogják felterjeszteni. — Hauer Bertalan az ipartársulat elnöke a pinczér szakiskola ügyében különben a következő levelet küldötte szét: Igen tisztelt Szaktárs ur! Ipartársulatunk mai napon tartott ülésében a pinczér tanonc szakiskola előmunkálataival annyira előre haladt, hogy az előre láthatólag ez év folyamán már meg fog nyitni. A kezdet nehézségeivel meg kell küzdenünk s kötelességünkké vált, hogy ezen nemes célra, mely utódainknak erkölcsi és szellemi kiképzését lesz hivatva eszközölni anyagi áldozatot is hozzunk. A kor jelszava és alkuvást nem ismerő mozgó ereje a haladás kívánja ezt és azon erkölcsi kötelesség, melylyel magyar hazánk közművelődésének fejlesztése irányában is tartozunk. A napokban társulatunk kiküldöttei felöklök Szaktárs urat is keresni, hogy felkérjék, hogy a szakiskola költségeihez bármilyen szerény összeggel is hozzájáruljon. Tisztelettel felkérem a szállodás, vendéglős, kávé- és korcsmáros ipartársulat nevében, hogy kiküldötteinket nemes törekvésükben támogatni sziveskedjék. Tisztelettel: Debreczen, 1901. május 21. Hauer Bertalan, elnök.

Tűzijáték a pünkösdi ünnepeken.

Leidenfrost Ármán ösmert ügyes pirotechnikus, kinek leleményessége ezen a téren is kifogyhatatlan. A két ünnep napon át rendkívül nagyszabású tűzijáték előadásra készül, mely érdekes mutatóványokra már jó előre is felhívjuk a közönség figyelmét.

Félévig munka nélkül.

Szomorú okból vált meg az élettől egy fiatal iparos legény Rab Géza, egy alig tizenkilenc éves szarvasi géplakatos félévvel ezelőtt neki indult, hogy munkát keresen valahol, mivel szülőhelyén nem tudott megélni. Összejárta az egész világot, de helyet nem kapott sehol. Csüggedten, rongyosan tért meg a minap s látva a nyomorúságot, a mely a szülői házban állandó tanyát ütött, a fiu pisztolyt fogott és szíven lötte magát. A tragikus véget ért fiatalembert tegnap temették el nagy részvét mellett.

A debreczeni zeneegylet.

A debreczeni zeneegylet, mely nemrég alakult meg, a napokban kezdte meg oktatási próbáit Ehrlich József kitűnő zenész, karmester vezetésével. Az egylet vezetősége ezúton hívja fel azok figyelmét, kik a zeneegylet működő tagjai sorába lépni óhajtanak, akár a fuvós, akár a vonós hangszeren akarják magukat kiképeztetni, jelentkezhetnek az egylet helyiségében (Szent-Anna u. 13.) hol a szükséges felvilágosításokat este 7—9 órai időközben az egyleti karizestertől megszerezhetik.

Hangverseny.

A h.-szoboszlói dalegylet jun. 2-án a kassai orsz. dalárverseny költségeinek fedezésére a pavillon nagytermében hangversenyyel egybekötött táncvigalmat rendez. Kezdeté 8 órakor. Belépti díj személyenként 2 kor., családjegy 5 kor.

Virág a vérpad helyén.

A történelmünk távlatában a szurony-erdők, kard-milliók, subogó buzogányok, lengő zászlók, meghódított várfalak és égő bástyák, hun halmok és egy vérpad is áll. — Ehhez az egyszerű vérpadhoz fűződnek a történelem legrémesebb s a nemzet lelkehez talán legközelebb álló események. Ez előtt százhat évvel is maradt egy ilyen vérpad a magyar égnek: a vérmezői vérpad a hol vértanui halált leltek Martinovics és társai: Laczkovics, Hajnóczy, Szentmarjai és Sigrái. Ők voltak az elsők, akik a francia forradalom eszméit itt hirdetni merték s ezért vérükkel is fizettek. — Vérük hullása azonban szentté avatta a Vérmező, amelynek ezóta kultusza van. Igaz, mióta a nemzeti szabadság, az alkotmány, a felvilágosodottság annyira, amennyire tadalra jutott nálunk is, ez a kultusz anémileg tulzó vértanuk ellen csökkent, de hogy nem halt ki, legjobban bizonyítja az a tény, hogy a tegnapi évfordulón a Vérmezőn reggel sétálók a mezőnek a Vérmező ut és Attila-utca keresztezésénél levő helyén, ott, a hol Martinovicsot és társait a hagyomány szerint kivégezték, egy kosárra való vérpáros rózsát találtak elhelyezve. Ismeretlen kéz helyezte oda a vérvirágot a nevezetes évforduló alkalmából.

Póstyén

európa-hírű kénes iszapfürdőit a t. közönség k ü l ö n ö s f i g y e l m é b e ajánljuk. Specialitása: lokális iszapfürdői egyes testrészekre, melyek nagy jelentőséggel bírnak és a legsúlyosabb kóros esetekben is eredményesek. Ezen iszaptag fürdők hőfoka szabályozható s így a leggyengébb szervezetűeknél is ugyanazon gyógyhatással alkalmazhatók. Póstyén fürdő javallva van: c s u z, k ö s z v é n y, i s c h i a s, csonttörések stb. eseteinél, mely bántalmaknál csodálatos eredmények értek el. Rendszeres új és legtökéletesebb fürdőberendezéssel, van színház, 2 zenekar, vill. világítás, penzió. Budapesttől közvetlen vonattal 3 1/2 óra alatt. Prospectust és bővebb értesítést szívesen ad a fürdőigazgatóság.

T Á V I R A T O K.**Spanyol zavargások.**

— A „Debreczen eredeti távirata. —

Budapest, május 22.

Madridból írják: A Liberal Barcelona táviratot közöl, a mely szerint a csütörtökön ott tartandó skrutinim alkalmából zavargásoktól tartanak. Mint a távirat hozzá teszi, ezen a napon az állítólag meghamisított választások elleni tiltakozás jeléül számos üzletet zárva tartanak. A köztársaságiak és katalonisták lármás tüntetésre fognak egyesülni. Azt hiszik, hogy Barcelonában újból kihirdet az ostromállapot.

Egy püspök a korteskedés ellen.

A „Debreczen“ eredeti távirata.

Budapest, május 22.

Zmejanovics Gábor verseczi püspök pásztorlevelet intézett egyházmegyéje papságához azon felhívással, hogy a lelkészek tartózkodjanak az agitációtól, mint a mely a papi állással nem fér össze. Egyben kijelenti, hogy egyházmegyéje azon lelkészeit, kik e rendeletet figyelembe nem vennék, meg fogja büntetni.

Letartóztatott járásbíró.

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —

Budapest, május 22.

Sohar Lajos kismartoni járásbíró, akiről több hivatalbeli szabálytalanság derült ki, pár nap előtt eltűnt. Ma dél előtt azonban jelentkezett Fischer Imre kir. ügyésznél, aki őt azonnal le is tartóztatta.

A segesvári honvédelmé.

A „Debreczen“ eredeti távirata.

Budapest, május 22.

Segesvárról távirják. A héjjasfalvi honvédelmi bizottsága Héjjasfalván e hó 19-én gyűlést tartott, a melyen megjelent Zeyk Domokosnak, a csatamezőn elesett honvédszázadosnak fia, Zeyk Gábor orsz. képviselő és Keresztes Károly műegyetemi tanársegéd, a honvédelmi oszlop tervezője. Eddig 4041 korona gyűlt össze. Zeyk Gábort megbízták, hogy az oszlopot rendelje meg. A leleplezési ünnepélyt lehetőleg már július 31-én megtartják. A prolog megírására Szabolcska Mihályt kérik fel. Az ünnepélyen Kozma Ferencz kolozsmegyei kir. tanfelügyelő és Eszterházy Kálmán gróf tartanak ünnepi beszédeket.

Innét-onnét.

— Május 22. —

(Zsazsa jön.)

Ó nemes fiatalság hozzád szólok. Hisz nemes fiatalság te is tapsoltál a kitűnő Ocskay brigadérosnak, nemes fiatalság te voltál az, ki a Zsazsa kocsijából a lovakat kifogván, a Zsazsa nagyobb gyönyörűségére hamba fogtad magadat.

Ó nemes fiatalság most ismét nyílik alkalom, hogy a bájos Zsazsa hámról (megjegyzem német kulcsos hámról van szó) a nyakadba vedd. Mert Zsazsa jönni fog, mert Zsazsa táncolni fog, mert Zsazsa domborítani fog, mert Zsazsa a kálvinista Rómának épülésére énekelni is fog; egytől-egyig szemenszedett jó magyar nemzeti dalokat.

Kezdi a nótát a San Toy-yal, folytatja a Lay Low Lalát, — jajde jó Gingallót, — a dalt a csipke szoknyáról és Zsuzsáról, — a The Chinec Dollyt, továbbá a Fregolina indulót is . . .

Isteni Zsazsa leborulok előtted. És te

nemes ifjuság akaszd ismét nyakadba a hámot, ami a kozmopolitizációt illeti: Zsazsa ugyanis tultesz Barnumékön, hát hogyné ujon-ganánk neki . . . De mégis vagyok oly kevély, konok kálvinista, nyíltan kimondom, hogy elszomorít, ha mi csak a Zsazsák nótázásai mellett tudjuk felépíteni a mi egyetemünket . . . Szírién dal ez. Mindamellet kocsidat én is is kisérni fogom Zsazsa, oh isteni Zsazsa és nemes ifjuság egyébre nem kérlek, mert szent lelkesedések tüzet oltani nem akarom, hogy legalább magyar sallangos legyen az a hám . . .

(Sikkerheds Taendstikker.)

A Bika kávéház egyik törzsvendége egy gyufa skatulyát hozott be hozzánk. A skatulyának ilyen a felirata: „S z e g e d Taendstiksfabriks Parafinerede Sikkerheds Tandstikker . . .“ stb . . .

Ne hogy elküldenék Svédországba — zabot hegyezni — az ilyen honi gyufagyárost? . . . A jó öreg Bikáké pedig dicséretre méltóbban cselekszik, ha jövőre, az ilyen hunczut ipargyártmányt le nézve, E. K. E. gyujtókkal szolgálnak a vendégeknek.

Debreczen talán mégis van annyira magyar föld, hogy — pénzünkért — nem idegent ezérező, de valódi magyar gyártmánnal is szolgálhatnak minékünk?

nemes Portörő Kelemen.

Magyar mániák.

Kezdődik a fürdőzések ideje, nagyfontosságú és drága idő, amidőn azt a feleleget, amit a téli hangyamunka megszerzett, kivisszük a külföld legkülönbözőbb vidékeire, s aztán kimerített zsebbel térünk vissza újra megkeresni azt, a mit jövőre kivihetünk.

Valóságos rablógazdaság az, a mi a fürdőzések körül történik. Az ezeröttszáz forintos állású ember, már legalább kétszázötven forintot szán erre a célra, a nagyobb jövedelműek természetesen még többet. Kiki annyit, a mennyit csak megtakaríthat.

És aztán eloszolnak. Egyik Gleichenbergbe, Ostendébe, Abbaziába, Czirkveniczába, Lussin-Pikkoloba, Meránba, Karlsbadba, a Rigire, Marienbadba, Norderneybe megy, — mások ismét keletre, Egyptomba esetleg az Ural hegység kénforrásai közé, — vagy Svájcba, esetleg Londonba és Párisba megy megtakarított pénzével.

Eltékinve a híres tengeri fürdők pótolhatatlan hullámvetésétől, — mindazt, a mit a felkapott külföldi fürdők a szórakozóknak nyújtanak, megtalálhatni nálunk a hazai fürdőkben is. A ki mulatni, szórakozni, szép tájat élvezni és egészségének élni akar, az itthon is kielégítheti kíváncságot. És mégis tapasztaljuk, hogy ugyszólván senki sem marad itthon.

Keressük az okokat s megfogjuk találni. Ha valaki idegenbe megy, az ősmertelenség álarca alá rejtőzik. Társadalmi és egyéb viszonyok nem kötik, pénzért úgy és ott él, a hogyan és a hol akar, nem keresi senki az itthoni foglalkozását, nem keresi senki a rangját, az ismeretlenség nyombusa fonja körül. Nem így van azonban ez itthon minálunk.

A klikkrendszer s a társadalmi osztályok előítéletei annyira bevésszék a magyar

élet minden nyilvánulásába, hogy azt semmi óren sem lehet mellőzni.

A magyar fürdőhelyeken két kereskedőné ajkbigyesztve árulja el egymásnak, hogy a szomszédnőjük iparos felesége, — két orvosné vagy ügyvédné ajkbigyesztve nézi a kereskedő nejét, — míg viszont őket lenézi az egy vagy két predikatumos nemes asszony, aki ugyan annyira még sem áll magas színvonalon, hogy egy vérbeli bárónő vele szóba álljon.

A férfiak bár jobbak e tekintetben az asszonyoknál, de nem sokkal.

Bizony ez a klikkszerű kasztokbaosztás a megölő betűje a magyar fürdőéletnek.

Ez riasztja vissza a fürdőzni vágyókat a hazai fürdőhelyektől, ahol a nemesi előnevű kartonruhás postáskisasszony lenézi az előkelő iparos nejét. Minek is kellemetlenségeket tűrni. A pénzért mindenki ur lehet s ha itthon nincsen rá alkalom, kimegyünk külföldre, hol kettő szükséges csak az elismertetéshez, az intelligentia és a pénz. Holott itthon egyiksem szükséges csakis és kizárólag: a rangbeliség.

A vagyonos emberek munkás osztályának legülnyomóbb része külföldre megy üdülni, fürdőzni, ahol nem azt keresik, hogy petróleumot árul-e avagy aszaltszilvát, hanem arra tekintenek, hogy megvan-e a műveltsége, az intelligentiája, a modora. — ha ez meg van, báresak a francziásan egyszerű „Madame“ vagy „asszonyom“ czimzéssel illetik, ez a czimzés sokkal diszesebb mint a magyar társadalom pazarul szórt „nassám“-ja vagy „nagyságos asszony“-a. Nem is lesz, nem is lehet magyar fürdő addig, míg rá nem jut az egész társadalom arra az igazságra, hogy nemesebb minden munkás bármelyik henye nemesnél.

CSARNOK.

A kurta nemesek földjén.

(Regény.)

A „Debreczen“ számára írta:

Ifjabb Möricz Pál. (11.)

János parádés kocsis biztos, erős karu ember. A szilaj lóval úgy játszik, mint más a báránnyal. Olyan tapasztalt, babonával sem lehet reá hatni, mint más kocsis emberre, kinek János a sik. gyeplőföldön is megállítja a fogatát, a kövezett, poros országuton, mintha csak a legmélyesegesebb, legsárosabb alföldi kátyuban ragadtak volna meg a lovak. És addig nem is mozdítják a hintót, míg a tudós János kocsis fel nem menti a reszkető paripákat az igézés alól.

Számos ilyen mesterkedésekben tudós ő. Már az apjának az apái kocsis emberek voltak. E napon mégis megesett vele az a szégyen, ezer lelkét majd kiadta, még sem birta kihajtani a négy paripát a széles rácsos kapun. Azok megbokrosodtak, mitől kezdve a menyasszony, Kata kisasszony beült a hintóba, csak nyihogtak a lovak. A fejüket hányták, a sallangot rázták. Holott elébb tizszer is megfordultak, karikat hasítottak a széles, gyöpös udvarban. Most egyik sem indított. János beleizzadt a nagy biztatásba. Kipirult az orcájára. Azonban hátratekintett. Kati kisasszonynak a könyves szeméi még a drága selymes fátyolon keresztül is átragyogtak.

— Ejnye, János! Dalmy ur szólította meg az öreg kocist.

János azért még egyszer neki fohász-kodott. Cserdült az éles suhogó. Egy suhintásra megesipte mind a négy tüzes lovat. Azt hitte, porrá törik a nehéz kocsi, oly kitörő erővel rugaszkodtak a lovak a hámfához. Vadul nyihogva rohantak ki a kapun. János parádés kocist, ha most megkérdezik, akkor ezt a szomoru, fiatal kisasszonyt nem erőltették volna a templomba. Mert az már csak jelent valamit, mi időtől a kisasszony felült, a lovak nem akartak az udvarból kimozdulni. Azonban senki sem kérdezte meg a tapasztalt János kocist.

Nálunk kálvinistáknál csak a temetés, a mi pompás. Az öreg harangok zugnak, később az orgona bűgása is zendül a templomban. Élesen recseg a kántor kiénekelt, száraz hangja, hanem aztán az a sikitó, sirós vékony szoprán, mit a kisebb iskolás gyermekek énekelnek együgyűen, magasra nyujtva, ezt bizseréli a szívet. Az együgyű éneklésen előbb szinte mosolyogsz. Ámde egyre sirósabban rezdül a gyerek szoprán, végül belesajdul a szíved. Te, barátom, fejedet lehajtod, úgy törülgeted orozádról a pergendező, forró könyveket.

Az esküvőnek kevésbé megható a ceremóniája. Nagytiszteletű Édes Jeremiás ur, Mezősön első lelkipásztor, imádkozik az ő messze falukig emlegetett méz-mázos hangján. Ti pedig, a házas élet boldog jelöltei, ott álltok az Ur selyemkendővel leterített asztala előtt.

— Fiam! Szereted ezt a leányzót? nagytiszteletű Édes Jeremiás ur felteszi a kérdést, mely az örök életre szól. Végig kérdezi aztán a többit is, mi csak a kálvinista esketési formuláréban van. Ugyanigy kérdezi a leányzót is.

— Szerelmes leányom! Hűséges hitvestársa leszel-e a férfinak?

Ámde most a nyájas nyelvű lelkipásztor kétszer is feltette a kötelező kérdést, míg a szomoru leányzó sugva rebegte el:

— Igen . . .

Este azért vigan áldomásozott a lakodalmi nép. A székvárosból való híres cigány húzta a talp alá való frisset és szünet közben azokat a szívet, fejet elnehezítő, régi magyar hallgatós nótákat, a mikre még egyik-másik cigány, az öreg nemes urak emlékeznek alkalomadtán. Micsoda melódiák ezek!

Hanem nagytiszteletű Édes Jeremiás urat is meg lehetett hallgatni. Mert a fehér abrosz mellett több ékes orációt is mondott. Vala az ő beszédeiben csintalankodás is, a fiatal menyecskék a kipirult arcukat mindnyájan a tányér felé hajolva rejtették, ámde valának oly szivreható szavai is, hogy csupán a nyárfalusi Kapitány Sára, ez az igen koros, sok macskás vén kisasszony nem törülgette a szemét, ő is azért, mert süket vala az istenadta.

A mezősiek tehát méltán büszkék nagytiszteletű Édes Jeremiás urra. Mintahogy a falu büszkélkedik a zenésszavu harangjával, vagy ha pedig a gazdaember gólyafészkes öreg szénaboglyát mutathat a komáinak. A mezősiek büszkélkedése is ilyfajta lehetett,

ha mikor Édes Jeremiás tiszteletes uramra fordult a szó. Noha a nagytiszteletű ur természetesen igen hasznos beosztású vala. Miként például, halotti tisztességtételekkor, prédikálás közben úgy tudott sirni, a miként számított, hány aranyokkal, hány ezüst tallérok, hány garasokkal fizetik meg a sirató szavait.

Ez a tiszta szívé, nagytiszteletű ur emelt legelőbb poharat a fiatal pár boldogságára. Nemes familiájuknak soha, az idők végéig magva ne szakadjon.

A mezősi asszonyságok még hetek múltán is erről a lakodalomról beszéltek. Ilyen fényes lakodalom nem sok esett Mezősön. De megegyeztek abban is, hogy ily szomoru menyasszonyt is keveset láttak, mint minő Katicza volt. Beszéltek: akkor éjszaka el is ájult. És hogy az öreg doktor Fekete, az aranykeresztes vén orvos, félóráig is szolgáltatta vele az étert, míg feleszmélt a kis nebánsvirág.

— Folyt. köv. —

Szerkesztői üzenetek.

Veszprémy István Hadház. Nyilatkozatát megkaptuk és közölni fogjuk.

Simon Károly Hadház. A cikk mindenesetre jönni fog, mert hisszük, hiszem, hogy egymást megértve, a testvérharcnak eleje lesz vége.

Nyilttér.

Gyomor-bélhurut és elhájasodásnál a

Ferencz József keserűvíz gyógyhatása páratlan. Ajánlatos csakis Ferencz József vizet kérni és nem budai, vagy egyéb elnevezést használni, mert több csekély értékű viz csalódásig hasonló vignettákkal jön forgalomba.

Fekete selyemszövetek

rendkívül nagy választékban felelősséggel a tartósságáért, nemkülönben fehér és színes selyem szövetek minden fajban.

Csak elsőrendű gyártmány a legolcsóbb nagybani árakhoz, méter vagy végszámra, magánfeleknek postadíj és vámmentes szétküldés. Ezernyi elismerő levél. Minták bérmentve. Schweicba kétszeres levélbélyeg szükséges. 1

Union selyemszövőgyár

Adolf Grieder & Cie Zürich (Schweic.)

kir. udv. szállítók.

Gróf Schönborn-Buchheim Ervin beregm uradalomból.

Dr. Kétly, dr. Bókay, dt. Widerhoffer

tanár urak és számos orvosi tekintélyek elismerő nyilatkozatai alapján kitűnő sikerrel ajánlatik

a Szolyvai gyógyforrás

köszvény, hólyag és vizeleti szervek bajainál, vesebetegség, húgyhomok, epekő, a torok és tüdőszervek bántalmainál, étvágytalanság és gyomor betegedésnél.

Kitűnő asztali víz.

Kapható minden ásványvízkereskedésben.

Czimeket

közöl ajánlatok megtevésére, az összes országokban létező bármely foglalkozáshoz tartozó egyénekről a nemzetközi czimiroda

Josef Rosenzweig & Söhne Bécs I.
Bäckerstrasse 3. Interurb. Telef. 8155.
Prosp. ingyen.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szóig 40 fillér. azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Szép bajusz nyerhető rövid időn a híres „Hajduságpedró” használata által. Egy doboz 40 fillér. Kapható Debreczenben Tóth Béla gyógyszerárában, valamint a készítő **Grósz Nagy Ferencz** gyógyszerésznél H.-Szoboszlón.

Műköszörüs és késes

üzletemet május 1-től Simonffy-utca 2. sz. házba helyeztem át. Elfogadok szakmamba vágó bármely munkát **gyors, pontos és jutányos ár** melletti elkészítésre.

HANDLOVITS ISTVÁN.

Gőzkazán, cséplőgép, vetőgépek és mindenféle gazdasági eszközök kijavítását a legolcsóbb ár mellett elvállal **Bondor József** gépész, Piacz-utca 26., a főtőzsde udvarán.

Kutjavítások és új kutak teljes elkészítését igen mérsékelt árak mellett elfogad **Ladányi Ferencz** kutmester, Piacz-utca 26., a nagytrafik udvarán.

Leányok gépkezeléshez felvételnék. Czim a kiadóhivatalban.

Uj cserépfedő.

Van szerencsém a n. é. közönség, építész urak, kőműves mesterek és a háztulajdonos urakat értesíteni, hogy Debreczenben megtelepedtem és mindenféle a

cserepes

szakmába vágó munkálatot a legnagyobb szakértelemmel, mérsékelt díjak mellett teljesítek.

Elfogadok bármilyen cserépfedéseket, új átrakást vagy akármilyen javításokat.

Uj cserepezésért és átrakásért egy évi jótállást vállalok.

Házfedelek jókarban tartását évi mérsékelt díj mellett elfogadok.

Pontos és jó munkáért kezeskedve, kérem a n. é. közönség becses pártfogását.

Tisztelettel

KOMPANEK JÓZSEF

cserepfedő mester.

V. ker. homokkert-utca 121. szám.

Levelező-lapon való értesítés után az illetőknél azonnal megjelenek.

Ajánlok

valódi legfinomabb, enyhe

Kornyarévai alpesi sajtot

a kornyarévai magas hegyek közt felállított, az államtól segélyezett, sajt gyárból. 5 kilogramonként bérmentve mind a postai állomásra 6 körönért. Nagyobb vételnél aránylag olcsóbb. Ezen sajt enyhesség, jó íz és tartósság tekintetében felülmúlja a hírneves puha sajt fajokat és mint asztali sajt legmelegebben ajánlható.

Schwab Károly

Karánsebes.

Vásárokat látogató és házalóknak!

Kiabáló gummifujók, gömbölyű és hosszúak, ördög-kolbász, gigerli és szivarfujók minden színben. Elefántormány, madárhanggal. Fülemlé fuvola meglepően madárhangot utánoz. Szaladó fénylő egerok. Repülő gumi kolbász (nagy hecz.) — Hasmenő gigerlik, hashajtó pilulákkal. Ezenkívül mindenféle legújabb játékok és mulattató cikkek a legjobb minőségben kapható

M. HACKER'S SÖHNE.

Bécs VII. Neubangasse 20. nagybani árukereskedésben, utánvétel mellett, csakis megelőzőleg beküldött foglaló ellen. Pontos és szolid kiszolgálás. Mustraküldet 1 kor.

Thurzó füred

házilag kezelt

KLIMATIKUS GYÓGYHELY.

Hidegvizgyógyfürdő.

Szepesmegye déli részén fekszik 572 méter a tenger színe fölött, pompás nagyterjedelmű és fenyveserdő közepette. — Kitűnő forrásvíz. Allandó fürdőorvos. dr. Szomere Béla.

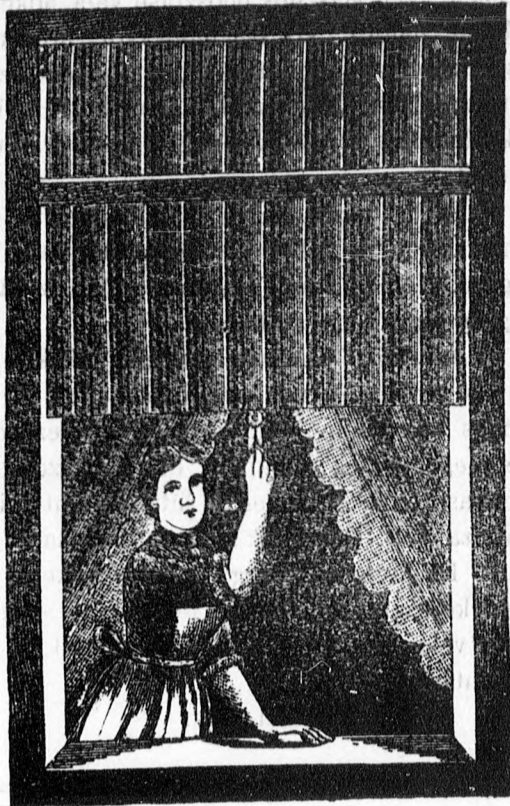
Évad május 15-étől szeptember végéig.

Vasuti állomás: Gölnitzbánya-Thurzófüred. Posta- és távirat-állomás. — Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos.

Menesdorfer Károly Gölnitzbánya (Szepesm)

Csonka Dániel

önműködő ablak görfüggöny felszerelő
Debreczen, Kossuth-u. 25.

Tartósságért 10 évig 300 kereskedem.

Ezen szerkezetet egy 5 éves gyermek is kezelheti.

Czélyszerűsége, olcsósága, tartóssága és kényelmességénél fogva felülmúlhatlan. A rudak önműködése által az eddig előfordult kellemetlenségek, mint egyoldalú felhuzás, a zsinórok összegömbölyödése vagy azok elszakítása teljesen ki van zárva. A redőny tetszés szerinti magasságban megáll, mindenkor feszesen és simán gördül fel, a mi a szövet tartósságára nézve igen előnyös.

Az amerikai redőnyrud bármely ablaknál alkalmazható, a rud be vagy kiakasztása felette egyszerű és egy pernyi idő alatt eszközölhető.

Teljes tisztelettel

Csonka Dániel.

Nyaralóknak.

A fürdő évad közeledtével ajánlom a közönségnek becses figyelmébe ujonnan épült, teljes kényelemmel berendezett

nyaralómat (Ida-villa) Tusnád fürdőn.

A villa a vasuti állomástól 5 pernyire, Tusnád legszebb pontján fekszik, gyönyörű kilátással az Olt völgyére. Egyes szobák és lakosztályok esetleg konyhával hétszámra vagy egész évadra bérelhetők.

Értekezhetni a tulajdonossal

Katz Idával

Debreczenben (Kossuth-utca 43.)

Előnyösen ismert

kitűnő gyártmányu

stiriai lódent

divat kelméket; fekete és kék kelméket tartós minőségben, férfi öltönyökre szállít

Kastner és Öhler czég

posztó osztálya, Grác.

Minták bérmentve. Magyar levelezés.

ELŐPATAK

gyógyfürdőn,

melynek több kiállításon kitüntetett gyógyvize Európa legjelesebb balneológusai által a világ legelső ágyvényes, vasas savanyuvizének jelentetett ki:

az évad május hó 15-étől szeptember hó végéig tart.

Ez ásványvizek különösen a következő betegségben bizonyultak be biztos hatásuaknak: a gyomor és belek idült hurutjainál, gyomorégés s a tulságos nyálka és savképződéssel járó emésztési zavarokban, gyomor és belzsabában, altesti vérbőségben, vérpangásban, aranyérben, rászikór és kedélykórban, idegbajokban, máj- és lépdegánatokban, az epe kivezető csöveinek hurutos bántalmaiban, sárgaságban, epekövekben, fejlődési sápkórban s az ezen alapuló hószám zavarokban és különösen vérszegénységi állapotokban, a vesék és húgyhólyag hurutos bántalmaiban, kezdődő húgy- és fűvnykő lerakodás, s húgykőképződéseknél, a méh idült tömölüléseinek, dagainál, fehér folyásban, a nemi részek gyengeségeiben, angol kórban, köszvény- és csuszajokban.

Az ásványviz használataival kapcsolatosan ujonnan berendezett meleg- és hideg ásványviz fürdők, hidegvizgyógyfürdő, massage áll az azt igénylők rendelkezésére.

Van orvos gyógytár, távirat, posta, 600 szoba áll a közönség rendelkezésére napi ár 1 k. 60 f.-tól feljebb, szobák árai május 15-étől július 1-éig és augusztus 15-étől szeptember 15-ig 30 o/o-al olcsóbbak. Van 5 vendéglő, melyekben nagyon jutányosan étkezhetni.

Szórakozásul vannak parkok, erdei fenyves sétányok, olvasó, zongora- és társalgó teremek, Lawn-tennis, tornászati, csolnakázó tó, színház, hangversenyek, bálók s kirándulások; ugysz ntén egy elsőrendű cigányzenekar.

Vagyontalan betegek hatósági ajánlat mellett ingyen lakásban és gyógydíjmentességben részesülnek.

A bármily irányból jövő gyógyvendégek a földvári vasut állomáson szállanak ki, honnan az 1 óra távolra eső Előpatakra magán- és társas kocsik szállítják a gyógyvendégeket.

Minden megkeresésre utasítást és felvilágosítást készséggel ad Előpatak, 1901. év május hó.

A fürdőigazgatóság.